

MINISTR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Č.j.: 984/M/15
23837/ENV/15
Spis. zn.: R/3207
Vypraveno dne: 30. 4. 2015

ROZHODNUTÍ

Na základě rozkladu obcí Nadějkov, Božetice, města Jistebnice a spolku Zachovalý kraj, zastoupených advokátní kanceláří Šikola a partneři, s.r.o., IČO: 283 59 640, se sídlem Údolní 567/33, 602 00 Brno (dále jen „odvolatelé 1“), spolku Hnutí Duha, místní skupiny České Budějovice, se sídlem Dlouhá 134, 382 41 Kaplice (dále jen „odvolatel 2“) a spolku Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, se sídlem Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice (dále jen „odvolatel 3“), proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II (dále jen „ministerstvo“), ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67528/ENV/13 1131/510/13 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo vyhověno žádosti České republiky - Správy úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážďená 6, 110 00 Praha 1, zastoupené organizací DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, se sídlem 592 51 Dolní Rožinka, IČO: 000 02 739 (dále jen „žadatel“), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Magdaléna, jsem s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise ustavené podle ustanovení § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení, jehož účastníkem podle ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu je žadatel,

t a k t o :

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu ve spojení s ustanovením § 90 odst. 5 téhož zákona rozklad odvolatelů 1, odvolatele 2 a odvolatele 3 **z a m í t á m** a napadené rozhodnutí ministerstva ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67528/ENV/13 1131/510/13, **p o t v r z u j i**.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 25. 9. 2013 obdrželo ministerstvo žádost žadatele ze dne 23. 9. 2013 o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na lokalitě Magdaléna pro zjištění vhodných geologických, geomechanických, strukturních, geochemických a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů (dále jen „žádost“), podle zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o geologických pracích“ nebo „geologický zákon“).

K zahájenému správnímu řízení se vyjádřil např. Městský úřad Tábor, odbor životního prostředí, ve svém stanovisku ze dne 5. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 8. 11. 2013, Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského ve svém stanovisku ze dne 6. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 11. 11. 2013, Městský úřad Milevsko, odbor životního prostředí, ve svém stanovisku ze dne 14. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 15. 11. 2013, Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, ve svém stanovisku ze dne 12. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 15. 11. 2013, odvolatel 3 ve svém stanovisku ze dne 2. 12. 2013, odvolatelé 1 ve svém stanovisku ze dne 2. 12. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 3. 12. 2013 a jehož přílohou je stanovisko Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví ze dne 26. 11. 2013, Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) ve svém stanovisku ze dne 5. 12. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 6. 12. 2013. K námitkám v těchto stanoviscích uvedených se obsáhle vyjádřil žadatel ve svém podání ze dne 16. 3. 2014.

Usnesením ze dne 2. 5. 2014, č. j. 31731/ENV/14, 660/510/14, nařídilo ministerstvo ústní jednání na den 15. 5. 2014. Tento termín byl následně změněn usnesením ministerstva ze dne 7. 5. 2014, č. j. 32851/ENV/14, 690/510/14, tak, že nově byl termín ústního jednání stanoven na den 20. 5. 2014. Na takto nařízeném jednání bylo diskutováno nejenom průzkumné území v lokalitě Magdaléna, ale také průzkumné území v lokalitě Čihadlo, přičemž účastníci zde měli možnost prezentovat své názory.

Přípisem ze dne 27. 6. 2014, č. j. 46322/ENV/14, 996/510/14, oznámilo ministerstvo účastníkům řízení, že došlo ke shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, a dalo jim možnost se k nim vyjádřit.

K podkladům se vyjádřil odvolatel 3 ve svém podání ze dne 21. 8. 2014, ve kterém uvedl, že jeho předchozí vyjádření zůstávají v platnosti v plném rozsahu. Dále doplnil, že postup ministerstva, které žadatele nepožádalo o doplnění podkladů, považuje za postup v rozporu se správním řádem, který ve výsledku neumožňuje posoudit míru převažujícího veřejného zájmu a rozhodnout o žádosti. Dále odvolatel 3 uvedl, že argumentace žadatele, proč není možno zpracovat a předložit projekt geologických prací, není relevantní. Odvolatel 3 rovněž upozornil, že postup žadatele je v rozporu se strategickým dokumentem – Politikou územního rozvoje České republiky, který počítá s výběrem lokalit za účasti obcí, tedy s respektem k jejich názoru. Odvolatel 3 nesouhlasí s názorem žadatele, že veřejný zájem na vyhledávání úložiště převažuje nad veřejným zájmem obyvatel obcí, na jejichž území má být průzkumné území stanoveno. Odvolatel 3 připomněl rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, v němž soud konstatuje, že již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území je správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném využití výhradního ložiska. Z toho, podle názoru odvolatele, jednoznačně vyplývá, že je třeba již v této fázi důsledně zvažovat zásah do dotčených veřejných zájmů, ke kterému dojde ne toliko průzkumem, ale samotným uložením jaderného paliva. Odvolatel 3 požaduje doplnit data z nálezové databáze zvláště chráněných druhů Agentury pro ochranu přírody a krajiny ČR (AOPK). Uvádí, že existující judikatura dovozuje, že zájmy ochrany zvláště chráněných druhů musí být hájeny již v úvodních fázích schvalovacího procesu, tj. je třeba dbát na to, aby pravomocná rozhodnutí o výjimce škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů byla k dispozici ještě před vydáním územního rozhodnutí. Závěrem pak odvolatel 3 uvádí, že požaduje, aby správní orgán žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásady do zemské kůry Magdaléna zamítl.

Dále se k podkladům vyjádřili odvolatelé 1 ve svém podání ze dne 25. 8. 2014, které bylo ministerstvu doručeno dne 28. 8. 2014. Odvolatelé 1 uvedli, že žádost je v rozporu s ustanovením § 45 správního řádu, když podle názoru odvolatelů 1 obsahuje závažné vnitřní rozpory, v jejichž důsledku je nejasná metodika geologických prací. Dále byly podle názoru odvolatelů 1 naplněny důvody pro zamítnutí žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, když žadatel podáním žádosti o stanovení průzkumných území bez souhlasu dotčených obcí porušil svůj Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý a dlouhodobý plán, který přijala vláda České republiky svým usnesením č. 955 ze dne 20. 12. 2012. Podání žádosti je rovněž porušením ustanovení § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“), dle kterého platí, že svou činnost vykonává žadatel (Správa úložišť radioaktivních odpadů) na základě vládou schváleného statutu, rozpočtu a ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti.

Rovněž, dle názoru odvolatelů 1, došlo k porušení ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého jsou ministerstva povinna se ve své činnosti řídit vedle právních předpisů i usneseními vlády. Je zřejmé, že pokud tato povinnost platí pro ministerstva, vztahuje se i na nižší složky státní správy, tedy i na žadatele. Pokud tedy vláda svým usnesením schválila plán činnosti žadatele, který obsahoval povinnost podat žádost o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu dotčených obcí, je podání žádosti bez tohoto souhlasu jednoznačným porušením uvedené zákonné povinnosti. Z toho odvolatelé 1 dovozují, že je dán důvod pro zamítnutí žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, ať již jako jiný veřejný zájem na dodržování zásad dobré správy a povinností uložených právními předpisy, který převažuje nad zájmem na stanovení průzkumných území, nebo jako jiný důvod, pro který taktéž může být žádost zamítnuta. Odvolatelé 1 dále upozornili na převahu veřejného zájmu na racionálním nakládání s veřejnými prostředky, když na předmětné lokalitě se v letech 2002 až 2005 realizoval projekt GeoBariéra. Na základě tohoto projektu a provedených prací byly charakterizovány geologické poměry na lokalitě Magdaléna v míře, která umožnila vytipování zúženého území potenciálně vhodného pro situování hlubinného úložiště s takovou podrobností, že v roce 2012 byla zpracována studie s názvem „Ověření plošné a prostorové lokalizace hlubinného úložiště – lokalita Magdaléna“, kterou vypracoval EGP Invest, spol. s r. o. Tato studie může být dostačujícím dokumentem pro případné územní rozhodování o umístění zvažovaného zařízení podle zvláštního předpisu. Žádost by tedy měla obsahovat náležité zdůvodnění, proč budou některé práce opakovány, případně v čem se budou lišit. Pokud žadatel nezdůvodní, proč musí geologické práce ve fázi vyhledávání opakovat, nelze než dojít k závěru, že dochází k neodůvodněnému opakování obtěžování obcí a případně vlastníků dotčených pozemků, a dále se jedná o neefektivní vynakládání státních prostředků.

Dále odvolatelé 1 upozornili, že podaná žádost je v rozporu s platnou Politikou územního rozvoje 2008, která je podle ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), závazným podkladem pro rozhodování v území. Odvolatelé 1 rovněž uvedli, že dle rozsudku NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, je již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném využití výhradního ložiska. Z toho podle názoru odvolatelů 1 jednoznačně vyplývá, že již v této fázi je třeba důsledně zvažovat zásah do dotčených veřejných zájmů, ke kterému dojde ne toliko průzkumem, ale samotným uložením jaderného paliva. Tyto skutečnosti nebyly

v průběhu řízení zohledněny, nebyly řešeny střety zájmů a dokonce ani ministerstvo nepřipustilo provedení důkazů, které mohly ozřejmit dopady úložiště do jiných zákonem chráněných zájmů. Závěrem pak odvolatelé 1 navrhuji předmětnou žádost žadatele zamítnout.

Na základě výše uvedeného vydalo ministerstvo napadené rozhodnutí, kterým žádosti odvolatele o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 4a odst. 1 a § 22a odst. 1 zákona o geologických pracích vyhovělo a stanovilo průzkumné území Magdaléna pro zvláštní zásahy do zemské kůry s dobou platnosti do 31. 12. 2016.

Ministerstvo konstatovalo, že z ustanovení § 4 odst. 2 geologického zákona vyplývá, jaké náležitosti musí žádost o stanovení průzkumného území obsahovat. Z ustanovení § 4a odst. 5 geologického zákona pak vyplývá, v jakých zákonem stanovených případech ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území zamítne. Podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona rovněž platí, že ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou (dále jen „SSP“), státní politikou životního prostředí (dále jen „SPŽP“), zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

SSP ani SPŽP otázku stanovení průzkumného území za účelem případného následného vybudování úložiště jaderných odpadů neupravují. Ministerstvo došlo k závěru, že stanovení předmětného průzkumného území není v rozporu se zájmy obrany státu ani se zahraničními závazky státu. Ministerstvo rovněž zkoumalo, zda existuje další veřejný zájem, který by převyšil zájem na stanovení průzkumného území podle předmětné žádosti žadatele. Ministerstvo se ve správním uvážení přiklonilo k závěru, že další veřejný zájem, který by převyšoval zájem na stanovení průzkumného území podle žádosti žadatele, neexistuje. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí ministerstva, bylo žádosti žadatele vyhověno z důvodu, že ministerstvo ve správním uvážení na základě shromážděných podkladů dospělo k závěru, že žádosti lze vyhovět (resp. není důvod žádost zamítnout), s přihlédnutím k následujícím dokumentům (důvodům):

1. Na základě atomového zákona v tehdy platném znění převzal stát odpovědnost za ukládání radioaktivních odpadů a ke dni 1. 6. 1997 jako organizační složku státu zřídil žadatele, aby zajišťoval všechny činnosti spojené s bezpečným ukládáním všech existujících i budoucích radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva v souladu s požadavky jaderné bezpečnosti a ochrany obyvatelstva a životního prostředí před potenciálními negativními vlivy těchto odpadů.

2. Dne 5. 9. 1997 byla ve Vídni přijata Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která následně dne 18. 6. 2001 vstoupila v platnost. Cílem této úmluvy je zajistit, aby v průběhu všech fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady existovaly účinné zábrany proti potenciálním rizikům.

3. Dalším platným dokumentem je *Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice*, schválená usnesením vlády České republiky ze dne 15. 5. 2002 č. 487, která konstatuje, že nejreálnější variantou zneškodnění vyhořelého paliva a vysoce aktivních odpadů je jejich uložení v hlubinném úložišti, a jako cíl stanoví do roku 2015 zařadit do územních plánů dvě lokality pro hlubinné úložiště.

4. Dalším dokumentem je *Politika územního rozvoje 2008*, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 20. 7. 2009, č. 929. Z tohoto dokumentu plyne mimo jiné povinnost stanovená členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015.

5. Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „směrnice Euratom“) v čl. 4 stanoví, že každý členský stát má konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež v tomto státě vznikly. Pokud nedojde k dohodě s jiným členským státem nebo třetí zemí, uloží se radioaktivní odpad v tom členském státě, v němž vznikl.

6. Dne 20. 12. 2012 přijala vláda České republiky usnesení č. 955, kterým schválila plán činnosti a rozpočet žadatele na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán a uložila ministru průmyslu a obchodu prostřednictvím žadatele vybrat dvě kandidátní lokality hlubinného úložiště, a spolu se stanoviskem dotčených obcí jej předložit do 31. 12. 2018 vládě ke schválení. Dne 18. 12. 2013 přijala vláda České republiky usnesení č. 985, kterým schválila plán činnosti a rozpočet žadatele na rok 2014. V tomto plánu je pro rok 2015 jako cíl stanoveno provést po stanovení průzkumného území podrobné zjištění geologických podmínek v přípoверхové části lokality neinvazivními metodami. Zjištěné výsledky porovnat s ostatními lokalitami a navrhnout konkrétní lokality pro následující etapu.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že ministerstvo se zabývalo intenzitou dalších zájmů, které poměřovalo s intenzitou zájmu na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Ministerstvo konstatovalo, že na každé lokalitě lze nalézt určité zájmy na ochraně přírody a krajiny nebo na ochraně krajinného rázu, které lze považovat za veřejné. V lokalitě Magdaléna takový veřejný zájem představuje zejména Přírodní park Jistebnická vrchovina. S ohledem na velikost průzkumného území a velikost povrchové části hlubinného úložiště však nelze existenci přírodního parku považovat za důvod pro zamítnutí žádosti, zejména ne pak za situace, kdy nejsou známy výsledky průzkumu a veřejné zájmy na ostatních lokalitách. Dalším veřejným zájmem pak může být zájem obcí na všestranném rozvoji jejich území a péči o potřeby svých občanů podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Ministerstvo konstatovalo, že přestože obce nepochybně mají právo na vlastní rozvoj, existují i takové záměry (a vybudování hlubinného úložiště mezi ně patří), kdy lze takové právo obce omezit.

Ministerstvo dospělo k závěru, že v lokalitě Magdaléna nebyl nalezen takový veřejný zájem, který by za současného stavu poznání převyšoval zájem na stanovení předmětného průzkumného území za účelem průzkumu k posouzení další perspektivnosti vymezeného bloku tábořského masívu jako hostitelského prostředí pro případnou výstavbu hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva, a proto rozhodlo tak, že žádosti žadatele vyhovělo a předmětné průzkumné území stanovilo.

Proti napadenému rozhodnutí podal odvolatel 2 rozklad, který byl ministerstvu doručen dne 4. 11. 2014. Odvolatel 2 uvedl, že napadené rozhodnutí nepovažuje za správné a trvá na tom, že Česká republika energii z jádra nepotřebuje. Odvolatel 2 rovněž upozornil na existenci přírodního parku Jistebnická vrchovina a lomu Skalka u Sepekova, který je evropsky významnou lokalitou. Dále upozornil na krajinářsky velmi cenné území jižně od obcí Jistebnice

a Nadějkova. Odvolatel 2 uvedl, že obce Jistebnice, Nadějkov a Božetice provedly referenda, ve kterých se občané jednoznačně vyjádřili proti záměru spočívajícímu ve stanovení průzkumného území. Pokud nemohou mít obce právo veta, jde o hrubé pošlapání demokratických principů. Závěrem odvolatel 2 konstatuje, že Česká republika měla využívání energie z jádra (včetně výstavby jaderných elektráren, uložení radioaktivních odpadů atd.) komplexně posuzovat hned zpočátku. Zahájit výstavbu jaderných elektráren za velkých finančních nákladů a teprve o mnoho let později přemýšlet o koncepci nakládání s radioaktivními odpady považuje odvolatel 2 za nekonceptní a nefér vůči občanům a jejich potomkům.

Proti napadenému rozhodnutí podali rozklad ze dne 4. 11. 2014, který byl ministerstvu doručen 5. 11. 2014, rovněž odvolatelé 1. Dne 7. 11. 2014 pak proti napadenému rozhodnutí podal rozklad odvolatel 3. Tento rozklad byl ministerstvu doručen elektronicky dne 11. 11. 2014.

Odvolatelé 1 v bodě 2.1 rozkladu uvedli, že žadatel postupoval nezákonně, když žádost podal dne 25. 9. 2013, tedy v době platnosti „Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý a dlouhodobý plán“, který předpokládal uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu měl žadatel podat žádost o stanovení průzkumného území, žadatel však souhlas obcí nikdy nezískal. Z tohoto důvodu mají odvolatelé 1 za to, že napadené rozhodnutí nemůže obstát, neboť se nezabývá tím, zda byl žadatel vůbec oprávněn žádost podat.

Dále odvolatelé 1 uvedli (v bodě 2.2 rozkladu), že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení a na které žádost odkazovala, dokonce neobsahuje ani podklady rozhodnutí. Nelze přitom brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive ministerstva v napadeném rozhodnutí, že většina těchto materiálů je k dispozici na internetových stránkách žadatele.

V bodě 2.3 rozkladu odvolatelé 1 poukazují na porušení ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů. Odvolatelé 1 namítají (bod 2.3.1), že při hodnocení důkazů jimi navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo ministerstvo z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Dále odvolatelé rozebírají a) veřejný zájem na hospodárnosti a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky – zde argumentují obdobně jako ve svém vyjádření, tedy zejména již provedenými průzkumy v rámci projektu GeoBariéra. Odvolatelé jsou přesvědčeni, že jejich námitka nebyla v napadeném rozhodnutí náležitě vyřízena. Dále rozebírají (pod písmenem b)) veřejný zájem vyjádřený v referendech v obcích Nadějkov, Božetice a Jistebnice. Rovněž tato námitka zazněla již ve vyjádření odvolatelů 1 a tito jsou přesvědčeni, že nebyla v napadeném rozhodnutí náležitě vyřízena. Pod písmenem c) je uveden veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Odvolatelé 1 uvádějí, že tento veřejný zájem byl deklarován v Plánu činnosti SÚRAO a také v Politice územního rozvoje 2008. Z Plánu činnosti SÚRAO je podle názoru odvolatelů 1 zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahajováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Politika územního rozvoje pak ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí. Ministerstvo dle názoru odvolatelů neposoudilo tento jiný veřejný zájem, a tím zatížilo řízení vadou, která musí mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí. Pod písmenem d) odvolatelé 1 rozebírají veřejné zájmy podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Jedná se o několik lokálních oblastí, které mohou být v důsledku geologických prací

ohroženy, a o krajinářsky cenné území na jih od Jistebnice a Nadějkova. Tyto námitky považovalo ministerstvo v napadeném rozhodnutí za nerelevantní, s tím, že budou aktuální až při vytváření projektu geologických prací. Odvolatelé 1 však trvají na tom, aby tyto námitky byly posouzeny již nyní. Upozorňují při tom opět na rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, ve kterém je uvedeno, že v řízení o stanovení průzkumného území se neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území. Pod bodem e) pak odvolatelé 1 uvádějí veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů. Porušení této zásady spatřují odvolatelé zejména v nerespektování Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak bylo v rozkladu již výše uvedeno.

V bodě 2.3.2 rozkladu odvolatelé 1 namítají, že hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva nelze opřít o podklady shromážděné v průběhu řízení. Rozhodnutí je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné, a to z následujících důvodů:

a) Žadatel je povinen řídit se schváleným plánem činnosti. Jak odvolatelé 1 uvedli výše, žadatel toto porušil, když požádal o stanovení průzkumných území v rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013.

b) Přestože se napadené rozhodnutí odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, tato úmluva nestanoví, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s napadeným rozhodnutím je tedy jen velmi obecná. Rozhodně tuto úmluvu nelze použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

c) Pokud jde o Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 15. května 2002, pak odvolatelé uvádějí, že se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

d) Dalším podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je Politika územního rozvoje, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 20. července 2008. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště, a to za účasti obcí. Účastí obcí se v tomto případě rozumí podle názoru odvolatelů 1 něco jiného, než prostá účast ve správním řízení o stanovení průzkumných území. Účast obcí je nutno interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek byl proveden v Plánu práce SÚRAO na rok 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území souhlasem dotčených obcí. Odkaz na Politiku územního rozvoje lze tedy, podle názoru odvolatele, použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.

e) Pokud jde o směrnici Euratom, tak podle této směrnice mají členské státy jaderný odpad uložit na svém území nebo smluvně zajistit jeho uložení na území jiného státu. Podle článku 4 nejsou členské státy povinny vybudovávat hlubinné úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a jaderných odpadů, jelikož mohou za tímto účelem využívat úložiště v jiných státech, se kterými uzavřou dohodu o využívání takových úložišť. Úložiště není tedy nutné na území České republiky vůbec zřizovat.

f) Pokud žadatel odkazuje na Plán práce SÚRAO na rok 2013, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu, neboť z tohoto plánu vyplývá přímý závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.

g) Plán činnosti SÚRAO na rok 2014 již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky směrnice Euratom a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013, a již vůbec se nepromítly do plánu práce na následující rok.

Závěrem odvolatelé 1 uvádějí, že ministerstvo nepřiměřeně nadhodnotilo podklady pro rozhodnutí, které podle něj poukazují na veřejný zájem na výstavbě úložiště, a naopak neodůvodněně opominulo složky veřejného zájmu, na něž poukazovali podatelé a které svědčí proti vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území. Dle názoru odvolatelů 1 je zjevné, že závěry ministerstva v napadeném rozhodnutí nemají oporu ve spisu ani v podkladech rozhodnutí, a navrhují, aby ministr životního prostředí napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil ministerstvu k novému projednání.

Rozklad odvolatele 3 sice obsahuje jiné číslování jednotlivých námitek, ale jinak je jeho obsah zcela totožný s rozkladem odvolatelů 1. Pokládám tedy za nadbytečné tyto námítky znovu rekapitulovat.

Rozklady odvolatelů 1, odvolatele 2 a odvolatele 3 včetně příslušného spisového materiálu jsem předložil své rozkladové komisi v souladu s ustanovením § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k jejímu návrhu jsem dospěl k závěru, že rozklady přísluší zamítnout a napadené rozhodnutí ministerstva potvrdit, neboť je věcně správné a bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

K námítkám odvolatelů 1 uvedeným v jejich rozkladu proti napadenému rozhodnutí uvádím:

1. Nezákonný postup žadatele.

Žadatel postupoval nezákonně, když žádost podal dne 25. 9. 2013, tedy v době platnosti „Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý a dlouhodobý plán“, který předpokládal uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu měl žadatel podat žádost o stanovení průzkumného území, žadatel však souhlas obcí nikdy nezískal.

K tomu uvádím, že z ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona vyplývá, že žadatel vykonává svou činnost nejen na základě ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti, ale také na základě svého statutu. Statut žadatele byl schválen usnesením vlády č. 801 ze dne 10. 11. 2010, kde se v čl. 3 odst. 2 uvádí, že hlavní úkoly žadatele vyplývají z předmětu jeho činnosti, který je vymezen v ustanovení § 26 odst. 3 atomového zákona. Z ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona vyplývá, že předmětem činnosti žadatele je mimo jiné příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí.

Lze tak uzavřít, že podání předmětné žádosti ze strany žadatele na stanovení průzkumného území lze podřadit pod činnost spočívající v přípravě výstavby úložiště radioaktivních odpadů, kterou zákon ukládá žadateli. Námítky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

2. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení a na které žádost odkazovala, dokonce neobsahuje ani podklady rozhodnutí. Nelze přitom brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive

ministerstva v napadeném rozhodnutí, že většina těchto materiálů je k dispozici na internetových stránkách žadatele.

K tomu uvádím, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, na základě jakých podkladů učinilo ministerstvo závěry při poměrování veřejných zájmů podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona. Ministerstvo dospělo k závěru, že nejsou žádné další veřejné zájmy, které by převyšovaly zájem na stanovení průzkumného území a na vybudování hlubinného úložiště v dané lokalitě podle předmětné žádosti žadatele.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, jak se ministerstvo vypořádalo s návrhy odvolatelů 1 na provedení dalších důkazů a s jejich námitkami.

Dospěl jsem k závěru, že ke všem podkladům napadeného rozhodnutí měli odvolatelé 1 možnost se vyjádřit. Také v podaných rozkladech proti předmětnému rozhodnutí podrobně komentují dokumenty (uvedená usnesení vlády, plány činnosti apod.), které nyní označují jako neznámé nebo veřejně nepřístupné. Takové námitky odvolatelů 1 shledávám jako účelové.

V důsledku skutečnosti, že žadatel splnil požadavky zákona pro stanovení průzkumného území a současně nebylo možné učinit závěr o převaze dalších veřejných zájmů nad zájmem na stanovení průzkumného území a případném následném vybudování hlubinného úložiště podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona, nelze nijak zpochybnit věcnou správnost napadeného rozhodnutí a ani jeho soulad s právními předpisy. Není proto žádný důvod vyhovět požadavku odvolatelů 1, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena ministerstvu k novému projednání a rozhodnutí. Námitky odvolatelů 1 proto zamítám jako nedůvodné.

3. Porušení ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů.

Odvolatelé 1 namítají, že při hodnocení důkazů jimi navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo ministerstvo z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Jedná se zejména o tyto skutečnosti:

a) veřejný zájem na hospodárnosti a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky – zde odvolatelé 1 argumentují obdobně jako ve svém vyjádření, tedy zejména již provedenými průzkumy v rámci projektu GeoBariéra. Odvolatelé jsou přesvědčeni, že jejich námitka nebyla v napadeném rozhodnutí náležitě vyřízena.

K tomu uvádím, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se ministerstvo otázkou existence dalších veřejných zájmů a jejich poměrování se zájmem na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště podrobně zabývalo. Se závěry učiněnými ministerstvem podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona se ztotožňuji.

Co se týká otázky efektivitě nakládání s veřejnými finančními prostředky při činnosti žadatele a jejího zohlednění při poměrování veřejných zájmů podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, dospěl jsem v souladu s argumentací napadeného rozhodnutí k závěru, že toto hledisko nelze podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona použít. Je tomu tak proto, že je věcí žadatele, v jaké lokalitě, popř. v kolika lokalitách, požaduje stanovit průzkumné území za účelem zjištění vhodných podmínek pro vybudování hlubinného úložiště. Žadatel je při své činnosti omezen toliko svým rozpočtem v souladu s ustanovením § 26 odst. 4 atomového zákona.

Obecně lze konstatovat, že za nevhodné by bylo nutné považovat takový postup žadatele, kdy by bez řádného geologického průzkumu byly vynakládány

finanční prostředky na vybudování hlubinného úložiště v určité lokalitě, přičemž by se následně ukázalo, že je z geologického hlediska zcela nevhodná. Efektivita vynaložení veřejných prostředků na tento geologický průzkum je tedy nepopíratelná – jejím smyslem je omezit vynakládání finančních prostředků na další etapy průzkumu pouze na lokality, které budou vyhodnoceny v etapě vyhledávání (na základě stanovení průzkumného území podle předmětné žádosti) jako nejvhodnější. Námitky odvolatelů 1 proto nejsou důvodné.

b) veřejný zájem vyjádřený v referendech v obcích Nadějkov, Božetice a města Jistebnice. Rovněž tato námitka zazněla již ve vyjádření odvolatelů 1 a tito jsou přesvědčeni, že nebyla v napadeném rozhodnutí náležitě vyřízena.

K tomu uvádím v souladu s argumentací napadeného rozhodnutí, že v úvaze podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona lze poměřovat pouze zájmy, které z povahy věci přicházejí vůbec v úvahu.

Napadeným rozhodnutím bylo vyhověno žádosti žadatele o stanovení průzkumného území, a to pouze pro geologické práce pro etapu vyhledávání (tj. na stanoveném průzkumném území nebudou prováděny technické práce spojené se zásahem do pozemků). Jak vyplývá z odůvodnění předmětného rozhodnutí, byly rovněž uváženy zájmy, které by mohly převyšovat případné vybudování hlubinného úložiště v dané lokalitě, pokud by se provedeným geologickým průzkumem ukázalo, že tato lokalita vyhovuje požadavkům na vybudování hlubinného úložiště. Pokud by se na základě nesouhlasu uvedených obcí (zdůrazněných referendem) se stanovením průzkumného území podle předmětné žádosti nevyhovělo této žádosti, lokalita by nemohla být již nijak dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště. Proto nebylo možné přihlídnout k nesouhlasu obcí jako k veřejnému zájmu, který by převyšoval zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

c) veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Odvolatelé 1 uvádějí, že tento veřejný zájem byl deklarován v Plánu činnosti SÚRAO a také v Politice územního rozvoje 2008. Z Plánu činnosti SÚRAO je podle názoru odvolatelů 1 zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahajováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Politika územního rozvoje pak ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí. Ministerstvo dle názoru odvolatelů neposoudilo tento jiný veřejný zájem, a tím zatížilo řízení vadou, která musí mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí.

Co se týká významu uvedeného Plánu činnosti SÚRAO a Politiky územního rozvoje, dospěl jsem k závěru, že z těchto dokumentů nelze dovodit skutečnosti, které namítají odvolatelé 1. Usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 navíc došlo k tomu, že byl změněn postup pro vyhledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště, který byl původně stanoven usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. Usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 byl tedy nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády odstraněn.

Lze tak uzavřít, že předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá z jeho statutu v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona, a že postup žadatele v dané věci byl také formálně schválen usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti.

Politika územního rozvoje schválená v roce 2008 předpokládá řešení problému nakládání s vysoce radioaktivními odpady formou hlubinného úložiště.

Předpokládá, že z lokalit s vhodnými vlastnostmi horninového masivu a s vhodnou infrastrukturou pro vybudování hlubinného úložiště bude proveden výběr dvou nejvhodnějších pro realizaci hlubinného úložiště, a to již v roce 2015. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

d) veřejné zájmy podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Jedná se o několik lokálních oblastí, které mohou být v důsledku geologických prací ohroženy, a krajinářsky cenné území na jih od Jistebnice a Nadějkova. Tyto námitky považovalo ministerstvo v napadeném rozhodnutí za nerelevantní s tím, že budou aktuální až při vytváření projektu geologických prací. Odvolatelé 1 však trvají na tom, aby tyto námitky byly posouzeny již nyní. Upozorňují při tom opět na rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, ve kterém je uvedeno, že v řízení o stanovení průzkumného území se neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území.

K tomu uvádím, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že vyhověním předmětné žádosti žadatele bylo stanoveno průzkumné území za účelem případného vybudování hlubinného úložiště. Jelikož byly povoleny geologické práce pro etapu vyhledávání, kdy nebudou prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku, jsou námitky o možném střetu těchto geologických prací se zájmem na ochraně přírody a krajiny zcela bezpředmětné.

Co se týká možného vlivu případně vybudovaného hlubinného úložiště v dané lokalitě, kde bylo stanoveno průzkumné území, odkazují na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se ministerstvo zabývalo obecně touto otázkou. Podle ministerstva vyplývá z předmětné žádosti, že všechny lokality, pro které žadatel podal obdobnou žádost jako v daném případě, byly vytipovány tak, aby vyhovovaly požadavkům pro výstavbu hlubinného úložiště z hlediska současných znalostí o geologické stavbě České republiky, aby nebyly situovány do blízkosti velkých sídel, aby se nenacházely na území národního parku či chráněné krajinné oblasti. Ohledně uvedených zvláště chráněných území přírody a krajiny nelze nyní učinit závěr, že by veřejný zájem na ochraně těchto území převyšoval zájem na stanovení průzkumného území a na případném vybudování hlubinného úložiště podle předmětné žádosti, a byl by proto dán důvod pro zamítnutí této žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

e) veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů. Porušení této zásady spatřují odvolatelé zejména v nerespektování Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak bylo v rozkladu již výše uvedeno.

K tomu uvádím, že žadatel postupoval při podání předmětné žádosti v souladu se svojí působností mu svěřenou podle ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) a odst. 4 atomového zákona, jak je výše uvedeno. Rovněž jsem již výše uvedl, že z žádného právního předpisu nevyplývá, že by podání žádosti bylo podmíněno souhlasem příslušných obcí. Plán činnosti SÚRAO je pouze obecnou deklarací, která není způsobilá derogovat právní předpisy či jejich jednotlivá ustanovení, tedy např. měnit podmínky pro podání žádosti o stanovení průzkumného území.

Žadatel není orgánem veřejné moci, neboť mu není zákonem svěřena pravomoc autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech odvolatelů nebo jinak zasahovat do jejich právní sféry. Žadatel proto může vykonávat požadovanou činnost podle předmětné žádosti na základě napadeného rozhodnutí ministerstva podle příslušných ustanovení geologického zákona stejně, jako kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splní podmínky požadované právními předpisy. Námitky odvolatelů 1 je proto nutné jako nedůvodné odmítnout.

Ministerstvo je povinno postupovat stejným způsobem při rozhodování o předmětné žádosti jako v případě jiných žadatelů, tj. striktně podle požadavků geologického zákona, jak tomu bylo učiněno v napadeném rozhodnutí. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

4. Hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum nelze opřít o podklady shromážděné v průběhu řízení, a rozhodnutí je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné, a to z následujících důvodů:

a) žadatel je povinen řídit se schváleným plánem činnosti. Žadatel toto porušil, když požádal o stanovení průzkumných území v rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013.

Jak jsem již uvedl výše, zejména k námitkám odvolatelů 1 v bodě 3. c), předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá z jeho statutu v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona. Rovněž jsem dospěl k závěru, že z Plánu činnosti SÚRAO 2013 nelze dovozovat, že by podání žádosti o stanovení průzkumného území bylo nezákonné, navíc postup žadatele byl formálně schválen usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

b) přestože se napadené rozhodnutí odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, tato úmluva nestanoví, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s napadeným rozhodnutím je tedy jen velmi obecná. Rozhodně tuto úmluvu nelze použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

K tomu uvádím, že uvedená úmluva je součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterém se ministerstvo zabývá velikostí veřejného zájmu na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště tak, aby následně mohlo tento veřejný zájem poměřit s případnými veřejnými zájmy ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona.

I když tato úmluva sama o sobě neukládá České republice, aby zajistila bezpečné nakládání s radioaktivními odpady tím, že vybuduje hlubinné úložiště, lze k tomuto závěru dospět ve spojitosti s ostatními dokumenty citovanými v napadeném rozhodnutí, na které tímto odkazují.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je nezbytné zejména zdůraznit odkaz na směrnici Euratom, kde se v bodě 23 preambule konstatuje: „...Na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání. Členské státy by při zachování své odpovědnosti za příslušné politiky v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a nízkou, středně a vysoce aktivním odpadem měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých unitrostátních politik.“

V souladu s napadeným rozhodnutím jsem tak dospěl k závěru, že veřejný zájem na stanovení průzkumného území za účelem vybudování hlubinného úložiště byl dostatečně konkretizován.

Dále uvádím, že předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá ze statutu žadatele v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona, a že postup žadatele v dané věci byl také formálně schválen usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013,

tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

c) pokud jde o Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2002, pak odvolatelé uvádějí, že se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

K tomu uvádím, že z uvedené koncepce lze jednoznačně dovodit veřejný zájem na vybudování hlubinného úložiště. Ze skutečnosti, že došlo k prodlení v postupu žadatele, však odvolatelé 1 dovozují nesprávné závěry.

Usnesení vlády ze dne 18. 12. 2013 č. 985, kterým byl schválen plán činnosti žadatele na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, ukládá žadateli podat návrh na stanovení průzkumného území pro sedm lokalit v letech 2013 až 2015 (geologický průzkum pouze neinvazivními metodami v přípoверхové části lokality), dále provést další průzkum vybraných čtyř lokalit v letech 2016 až 2018 (orientační zjištění geologických podmínek v hloubkové části lokality hlubokými vrty) a provést finální výběr lokality pro vybudování hlubinného úložiště ze dvou lokalit v letech 2019 až 2025 (podrobné zjištění geologických podmínek v hloubce lokality). Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

d) dalším podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je Politika územního rozvoje, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 20. července 2008. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště, a to za účasti obcí. Účasti obcí se v tomto případě rozumí podle názoru odvolatelů 1 něco jiného, než prostá účast ve správním řízení o stanovení průzkumných území. Účast obcí je nutno interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek byl proveden v Plánu práce SÚRAO na rok 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území souhlasem dotčených obcí. Odkaz na Politiku územního rozvoje lze tedy, podle názoru odvolatele, použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.

K tomu uvádím, že odvolatelé účelově odkazují na usnesení vlády, které bylo překonáno následujícími usneseními vlády, jak je výše uvedeno.

Co se týká účasti obcí v řízení o předmětné žádosti o stanovení průzkumného území, vyplývá právní význam jejich stanoviska z ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona, který obcím přiznává postavení účastníka řízení podle ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu. Námitka odvolatelů, že by postavení obce v řízení o předmětné žádosti mělo být něčím jiným, postrádá jakýkoliv zákonný podklad. Na tomto místě proto přísluší zdůraznit, že ministerstvo je v řízení o předmětné žádosti vázáno zákonem, a proto nemůže přiznat obcím více práv, než která jim vyplývají ze zákona. Deklarace v usnesení vlády nejsou takovým zákonným podkladem. Námitky odvolatelů 1 zamítám jako nedůvodné.

e) pokud jde o Směrnici Rady 2011/70/Euroatom, tak podle této směrnice mají členské státy jaderný odpad uložit na svém území nebo smluvně zajistit jeho uložení na území jiného státu. Podle článku 4 nejsou členské státy povinny vybudovávat hlubinné úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a jaderných odpadů,

jelikož mohou za tímto účelem využívat úložiště v jiných státech, se kterými uzavřou dohodu o využívání takových úložišť. Úložiště není tedy nutné na území České republiky vůbec zřizovat.

K tomu uvádím, že je skutečně pravdou, že výše uvedená směrnice neukládá členskému státu zbudovat hlubinné úložiště pro uložení jaderného paliva. Je však skutečností, že Česká republika produkuje jaderný odpad (který je v současné době skladován na zemském povrchu v jaderných elektrárnách), a proto potřebuje také úložiště jaderných odpadů, když v dohledné době nelze počítat s možností ukládat jaderný odpad mimo území České republiky. Proto je jedním z nejdůležitějších veřejných zájmů České republiky mít na svém území úložiště jaderných odpadů.

Rovněž upozorňuji na bod 23 preambule této směrnice, kde se konstatuje: „...Na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání. Členské státy by při zachování své odpovědnosti za příslušné politiky v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a nízkou, středně a vysoce aktivním odpadem měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik.“ Námitky odvolatelů 1 zamítám jako nedůvodné.

f) pokud žadatel odkazuje na Plán práce SÚRAO na rok 2013, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu, neboť z tohoto plánu vyplývá přímý závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.

Jak jsem již uvedl k námitkám odvolatelů 1 obsaženým v bodě 3. c) rozkladu, dospěl jsem k závěru, že tímto způsobem Plán práce SÚRAO na rok 2013 interpretovat nelze. Obce mají postavení účastníka řízení o předmětné žádosti podle ustanovení § 4a odst. 2 zákona o geologických pracích. Z žádného ustanovení tohoto zákona však nevyplývá, že by nesouhlas obce se stanovením průzkumného území podle předmětné žádosti měl být důvodem pro zamítnutí této žádosti (obce nemají právo veta), tím spíše, že by žádost nemohla být bez souhlasu obcí vůbec podána. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, zabývalo se ministerstvo nesouhlasem obcí s tím, že dospělo k závěru, že nelze na jejich základě zamítnout předmětnou žádost, neboť by se tímto postupem zmařila možnost zjistit na základě geologických prací ve všech lokalitách, které připadají podle žadatele v úvahu, jaké jsou jejich reálné předpoklady k tomu, aby v nich bylo případně vybudováno hlubinné úložiště. Námitky odvolatelů 1 nejsou důvodné.

g) plán činnosti SÚRAO na rok 2014 již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky směrnice Euratom a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013, a již vůbec se nepromítly do plánu práce na následující rok.

Dospěl jsem k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné, neboť tímto plánem činnosti SÚRAO (pro rok 2014) byl nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády (plán činnosti SÚRAO na rok 2013) odstraněn, jak je rovněž konstatováno výše k obdobným námitkám odvolatelů.

Pokud jde o námitky odvolatele 2, pak uvádím, že tyto jsou většinou pouhým vyjádřením názoru odvolatele 2 (např. názor, že Česká republika energii z jádra nepotřebuje, že skutečnost, že obce nemají právo veta, je pošlapáním demokratických principů apod.) a nejsou pro dané řízení nijak relevantní. Pokud jde

o upozornění na existenci přírodního parku Jistebnická vrchovina a lomu Skalka u Sepekova (který je evropsky významnou lokalitou) a na krajinářsky cenné území jižně od obcí Jistebnice a Nadějkova, konstatují, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že vyhověním předmětné žádosti žadatele bylo stanoveno průzkumné území za účelem případného vybudování hlubinného úložiště. Jelikož byly povoleny geologické práce pro etapu vyhledávání, kdy nebudou prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku, jsou námitky o možném střetu těchto geologických prací se zájmem na ochraně přírody a krajiny bezpředmětné.

Z důvodů rozvedených shora jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení o opravném prostředku

Toto rozhodnutí je konečné, neboť se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu.

V Praze dne 10. 4. 2015

Mgr. Richard Brabec
ministr životního prostředí

Toto rozhodnutí obdrží:

A. Účastníci řízení do vlastních rukou:

1. Občanské sdružení Hnutí DUHA, místní skupina České Budějovice
Dlouhá 134
382 41 Kaplice
2. Advokátní kancelář Šikola a partneři, s.r.o.
Údolní 33
602 00 Brno
3. CALLA – Sdružení pro záchranu prostředí
Fráni Šrámka 35
370 01 České Budějovice
4. DIAMO, s. p.
Odštěpný závod GEAM
592 51 Dolní Rožínka

5. Občanské sdružení JISTEBNICKÁ VRCHOVINA
Náměstí 109
391 33 Jistebnice

B. Na vědomí po nabytí právní moci:

1. MŽP, OVSS II
Mánesova 3
370 01 České Budějovice
(spolu se spisem)
2. Krajský úřad Jihočeského kraje
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice
3. Městský úřad Tábor
odbor životního prostředí
Žižkovo náměstí 2
390 15 Tábor
4. Městský úřad Milevsko
odbor životního prostředí
nám. E. Beneše 420
399 01 Milevsko
5. Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského
Hřimalého 11
301 00 Plzeň
6. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Na Františku 32
110 15 Praha 1
7. MŽP
odbor geologie
zde
8. Česká geologická služba
Geofond
Kostelní 26
170 00 Praha 7